

A 1710/hållbart**Behandles i** Utvalget for et bærekraftig Norden

Utvalget for et bærekraftig Nordens betenkning over

Medlemsforslag**om att förstärka konsumenternas roll i kampen mot klimatförändringarna****Forslag**

Utvalget for et bærekraftig Norden foreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att utveckla systematiske metoder for å aktivere medborgere og utbytte erfaringer mellom landene gjaldende konsumenter som forandringssjakter i kampen mot klimaforandringar

att etablere et årlig nordisk arrangement for medborgeres aksjon mot klimaforandringar

Bakgrunn

Midtengruppens medlemsforslag "att förstärka konsumenternas roll i kampen mot klimatförändringarna" ble presentert på temasesjonen i Riksdagen i Stockholm den 4. april 2017. Det foreslås at Nordisk ministerråd (NMR) utvikler metoder til å aktivere medborgere og utveksle erfaringer mellom landene om forbrukerens rolle som agenter i kampen mot klimaendringer. Videre om et årlig nordisk arrangement for medborgere i aksjon mot klimaendringer. Det argumenteres for forslaget ved å henvise til at medborgermedvirkning er avgjørende for å oppnå resultater i klimaarbeidet og å implementere Paris-avtalen. Det konstateres at «utan en avseverd økning i medborgeres aktiviteter for å støvja klimaforandringen, så kommer en forandring i samhället att ske for langsamt. Det finns alltid företag som leverer "gamla" produkter og tjenester tills efterfrågan på dem tar slut.»

I forslaget henvises det til at "konsumenter som väljer att vara föregångare kommer ha en stor effekt på nya produkters eller tjänsters tillväxtkurva og produktionsökning från pilotfasen till tidig mognad på marknaden, ett avgörande steg i att trappa upp kampen mot klimatförändringar". Videre at "studier i Finland konstaterar att medborgarnas roll är större än de flesta tror. Till exempel uppskattar man att med bara nio resonabla konsumentaksjoner, så kunde Finlands växthusgasutsläpp minska med en mängd motsvarande ungefär en tredjedel av landets utsläppsminskingsmål for 2030." I forslaget presenteres flere positive eksempler på medborger medvirkning i klimaarbeidet.

I lys av at medborgernes engasjement er så avgjørende etterlyser Midtengruppen utviklingen av systematiske metoder for å aktivere medborgere samt erfarings utveksling mellom de nordiske land. Videre foreslås et årlig nordisk klima-evenement.

Høring

Forslaget har ikke vært sendt til høring. På sekretariatsnivå har det vært kontakt for å skaffe informasjon om relevante klimatiltak.

Utvalgets synspunkter

Holdbarhetsutvalget noterer at ifølge en nylig rapport fra Nordisk ministerråd, kan over 72 av utslipp av klimagasser refereres til husholdningens forbruk¹. Derfor er Midtengruppens forslag meget relevant. Samtidig er det viktig at erkjenne at selv om forbrukerfokus er viktig, så er den kun ett av mange aspekter i kampen med klimautfordringen.

Utvalget noterer at klimapolitikken har vært på Nordisk råds dagsorden i 20 år, og det er vedtatt mange rekommandasjoner, sist ved sesjonen i København i november 2016 om oppfyllelsen av de internasjonale klimamålsetninger (A 1673/hållbart).

Utvalget er av den oppfattelse at Nordisk råds engasjement har bidratt til at Nordisk ministerråd over lengre tid har hatt mange klimapolitiske aktiviteter. Aktivitetene har hatt som formål å belyse utfordringen og de virkemidler, som kan anvendes for å redusere utslipp av klimagasser og som input i de globale klimaforhandlinger.

Utvalget har forhørt seg om Ministerrådet har hatt klimapolitiske aktiviteter med forbrukerfokus. Utvalget kan konstatere at det er tilfellet. Som eksempel kan det nevnes at i 2016 utgav Nordisk ministerråd rapporten «Nudging in energy consumption, waste or resource effectiveness in the Nordic countries» (TemaNord 2016:553). I konklusjonen i rapporten står bl.a. "Overall, the findings of this study provide a strong case for using nudging". Videre har det vært arrangert klimaduellen i skolen på den nordiske klimadagen.

Utvalget noterer at Nordisk ministerråd har fast arbeidsgruppe (Arbejdsgruppen for Holdbar Konsumtion og Produktion) som arbeider med fokus på bærekraftig forbruk. Under 2017 har gruppen bl.a. arbeidet med prosjektene "Hållbar konsumtion och företags affärsmodeller inom mobiltelefonindustrin" og "Carbon calculators for consumers in the Nordic countries". Bærekraftig forbruk inngår også i Ministerrådets strategi for bærekraftig utvikling "Et gott liv i ett hållbart Norden".

Utvalget konklusjon er at Nordisk ministerråd har over mange år arbeidet med å fremme kunnskap om hvordan forbrukere kan bli aktivert i kampen mot utslipp av klimagasser. Men klimautfordringen er både akutt og langsiktig. Det vil derfor være behov for fortsatt fokus på forbrukerperspektivet i klimaarbeidet og Nordisk minis-

---

¹ Kilde: Nordisk ministerråds rapport *Carbon calculators for consumers in the Nordic countries*.

terråd kan ha en nyttig rolle i det arbeidet. Derfor foreslår utvalget at Nordisk råd godkjenner Mittengruppens forslag.

Reykjavik, den 20. september 2017

Christian Poll (ALT)

Irene Johansen (A)

Karin Gaardsted (S)

Kjell-Idar Juvik (A)

Liselott Blixt (DF)

Rasmus Ling (MP)

Staffan Danielsson (C)

Suzanne Svensson (S)

Sylvi Graham (H)

Teitur Björn Einarsson (Sj.)

Thomas Finnborg (M)

Valgerður Gunnarsdóttir (Sj.)